

NOVÁ LOKALITA ZERYNTHIA POLYXENA (DENIS ET SCHIFFERMÜLLER 1775)
NA ZNOJEMSKU
(LEPIDOPTERA)

Josef Janda

Jedním z druhů naší fauny, který postupně mizí z naší přírody v důsledku narůstající chemizace zemědělství a neuvážené lidské činnosti je druh Zerynthia polyxena Den. et Schiff. Proto je jistě zajímavý objev lokality tohoto druhu v příměstské oblasti Moravského Krumlova na Znojemsku, které je poměrně intenzivně zemědělsky využívanou částí naší republiky.

Lokalita je součástí nevelkého lesního komplexu, který se rozprostírá po obou březích řeky Rokytné mezi vesnicí Rokytná a Moravským Krumlovem v nadmořské výšce 250 m n.m. Průměrná roční teplota je 8,9°C a průměrný roční úhrn srážek 577 mm. Lesní porost je tvořen převážně dubem s příměsí akátu a lokálně i borovicí lesní. Samotná lokalita je pak situována na pravém břehu řeky Rokytné na lesní pasece o výměře asi 1,5 ha s výraznou jihovýchodní expozicí a svahovitostí do 25°. Druhý porost paseky, který vznikl po vytěžení původního dubového porostu tvoří převážně akát, ostružina a maliník. Podražec křovištní (*Aristolochia clematis* L.), který je živnou rostlinou druhu zaujímá asi 1/7 plochy v převážně ostrůvkovitých seskupeních. První jedince jsem na této lokalitě pozoroval 12.5.1986 v podvečerních hodinách a za velmi teplého počasí. V období od 12.5. do 17.5. jsem našel celkem 12 kusů *Zerynthia polyxena*, z toho 9 samců a 3 samičky. Šlo již o jedince značně olétané, rovněž samičky byly již vykladené. V následujících dnech došlo ke zhoršení počasí a v průběhu těchto dnů nebyl pozorován ani jeden motýl, až 20.5. jsem na lesní cestě, která lokalitou prochází, pozoroval 2 samečky. A tímto dnem výskyt imag také skončil. První housenky jsem našel 4. června na spodní straně listů *Aristolochia clematis* a do 20. června jsem napočítal na rostlinách celkem 196 kusů housenek v různém stupni vývoje. Na jedné rostlině se vyskytovaly 2 - 7 housenek, výskyt jediné housenky na rostlině byl ojedinělý. Letošní poměrně značná populace housenek dává předpoklad, že i v příštím roce se ten-

to vzácný motýl na tomto místě udrží. Ovšem v dalších letech bude výskyt tohoto druhu velmi nejistý. Lokalita byla opětně osázena a dochází zde k lesní činnosti (odstraňování konkurenčních rostlin) a touto činností je postižena i živná rostlina. Jestliže dojde k úplnému potlačení porostů *Aristolochia clematis* bude výskyt *Zerynthia polyxena* na tomto místě minulostí.

Protože jde o druh chráněný v Československu vyhláškou č. 80/65 Sb., neodchytl jsem žádný dokladový exemplář a spokojil jsem se pouze s pozorováním.

S o u h r n

V článku je popsána nová dosud nepublikovaná lokalita chráněného druhu *Zerynthia polyxena* Den. et Schiff. na Moravě na Znojemsku s uvedením pozorování imag a housenek na jaře roku 1986.

Adresa autora :

Ing. Josef Janda, Pionýrská 474, 672 01 Moravský Krumlov